

EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta

2011/2069(INI)

20.9.2011

LAUSUNTO

naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnalta

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle

perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa (2010)
(2011/2069(INI))

Valmistelija: Lívia Járóka

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta pyytää asiasta vastaavaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

- ottaa huomioon vuonna 1979 tehdyn kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan YK:n yleissopimuksen,
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 2 artiklan ja 3 artiklan 3 kohdan 2 alakohdan sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 157 artiklan,
- ottaa huomioon 17. kesäkuuta 2010 antamansa päätöslauselman naisten ja miesten tasa-arvon etenemissuunnitelman 2006–2010 tulosten arvioinnista ja suosituksista jatkotoimiksi¹,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 1, 2, 3, 4, 5, 21 ja 23 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan neuvoston ministerikomitean suosituksen toimenpiteistä sukupuoliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän torjumiseksi (CM/Rec(2010)5) sekä Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen suosituksen (1915(2010)) ja päätöslauselman (1728(2010)) samasta aiheesta,
- ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston maaliskuussa 2011 hyväksymän Euroopan tasa-arvosopimuksen (2011–2020),
- ottaa huomioon komission tiedonannon "Naisten ja miesten tasa-arvostrategia vuosiksi 2010–2015" (KOM(2010)0491),
- ottaa huomioon perusoikeusviraston raportin homofobiasta, transfobiasta ja sukupuoliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvasta syrjinnästä (2010),
- ottaa huomioon komission 19. lokakuuta 2010 antaman tiedonannon "Euroopan unionin strategia perusoikeuskirjan panemiseksi tehokkaasti täytäntöön" (KOM(2010)0573 lopullinen),
- ottaa huomioon 7. huhtikuuta 2011 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (CM(2011)49 final),
- ottaa huomion 5. huhtikuuta 2011 antamansa päätöslauselman naisiin kohdistuvan väkivallan torjumista koskevan EU:n politiikan painopistealueista ja yleispiirteistä²,

---

¹ P7_TA(2010)0232.

² P7_TA(2011)0127.

- A. ottaa huomioon, että Lissabonin sopimuksen voimaantulo teki perusoikeuskirjasta oikeudellisesti sitovan (SEU-sopimuksen 6 artikla) ja loi siten uuden tilanteen ihmisoikeuksien alalla unionissa;
- B. ottaa huomioon, että vaikka vuosien varrella miesten ja naisten välisessä tasa-arvossa on saavutettu edistymistä, se ei vielääkään toteudu monilla aloilla, kuten työmarkkinoilla, yksityiselämässä sekä naisiin kohdistuvien stereotyyppien ja väkivallan torjunnassa;
- C. ottaa huomioon, että perusoikeuskirjassa tunnustetaan, että miesten ja naisten välinen tasa-arvo on perusoikeus ja että kaikenlainen syrjintä olisi torjuttava;
- D. ottaa huomioon, että sukupuolten välistä tasa-arvoa koskevissa direktiiveissä edellytetään, että jäsenvaltiot perustavat tai nimeävät tasa-arvoelimiä, jotka edistävät tasa-arvoa ja tarjoavat riippumatonta tukea syrjinnän uhreille;
1. vahvistaa, että SEU-sopimuksen 2 artiklan mukaan unioni perustuu sellaisille jakamattomille ja yleismaailmallisille arvoille kuin ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, demokratia, tasa-arvo, yhteisvastuu, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja että nämä arvot koskevat kaikkia unionin alueella eläviä henkilöitä, myös vähemmistöjä;
  2. kehottaa komissiota valvomaan tarkkaan sukupuolten välistä tasa-arvoa koskevan unionin lainsäädännön täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa;
  3. pitää myönteisenä komission ensimmäistä vuosikertomusta unionin perusoikeuskirjan soveltamisesta sekä neuvoston päätelmiä erityisesti sen sitoutumisesta sukupuolten välistä tasa-arvoa koskevien unionin tavoitteiden toteuttamiseen, kuten perussopimuksessa tarkoitetaan;
  4. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan huomioon naisten erityistarpeet ja -huolet, kun ne laativat lainsäädäntöä ja tarkastelevat perusoikeuksien tilannetta unionissa;
  5. muistuttaa, että perusoikeuskirjan 23 artiklassa todetaan seuraavaa: "Naisten ja miesten välinen tasa-arvo on varmistettava kaikilla aloilla työelämä ja palkkaus mukaan lukien. Tasa-arvon periaate ei estä pitämästä voimassa tai toteuttamasta toimenpiteitä, jotka tarjoavat erityisetuja aliedustettuna olevalle sukupuolelle."; korostaa, että tämä ei millään tavalla horjuta muiden aliedustettujen ryhmien oikeuksia, kuten lasten (24 artikla), ikääntyneiden henkilöiden (25 artikla) tai vammaisten (26 artikla) oikeuksia; korostaa lisäksi, että perusoikeuskirjan 21 artiklassa kielletään selvästi kaikenlainen syrjintä geneettisten ominaisuuksien tai seksuaalisen suuntautumisen perusteella;
  6. korostaa, että sukupuoleen perustuva väkivalta kohdistuu useimmiten naisiin, ja toteaa, että naisiin kohdistuva väkivalta ja väkivallalla uhkaaminen rikkovat oikeutta elämään, turvallisuuteen, vapauteen, ihmisarvoon sekä fyysiseen ja emotionaaliseen koskemattomuuteen ja ovat vakava uhka tällaisen väkivallan uhrien fyysisen ja henkisen terveyden kannalta; korostaa, että tällaisen väkivallan vaikutukset ovat Euroopassa niin yleisiä, että niitä voidaan pitää todellisena perusoikeuksien loukkauksena, terveysongelmana ja esteenä kaikkien kansalaisten oikeudelle turvallisuuteen, vapauteen ja oikeudenmukaisuuteen.

7. panee merkille komission esittämän "uhripaketin" ja pahoittelee, ettei siinä oteta asianmukaisesti huomioon naisiin kohdistuvaa väkivaltaa; kehottaa komissiota ottamaan käyttöön kattavan toimintamallin sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa vastaan ja laatimaan direktiivin naisiin ja tyttöihin kohdistuvan kaikenlaisen syrjinnän ja väkivallan torjumisesta ja poistamisesta kaikissa unionin jäsenvaltioissa;
8. kehottaa komissiota tehostamaan kansalaisille suunnattua tiedotusta perusoikeuskirjaan kirjatuista oikeuksista mutta myös perusoikeuskirjan laajuudesta, jotta vältetään liialliset odotukset ja väärinkäsitykset, ja muistuttaa, että tässä yhteydessä Euroopan oikeusportaali on merkittävä; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita tehostamaan kansalaisyhteiskunnalle suunnattua tiedotusta perusoikeuskirjasta ja käymään jatkuvaa vuoropuhelua kansalaisjärjestöjen ja erityisesti naisjärjestöjen kanssa, sillä niillä on korvaamaton asiantuntemus stereotyyppioista ja syrjinnästä, koska naiset ovat aina olleet yleisimpiä ja herkimpiä uhreja;
9. pitää myönteisenä transseksuaalisten henkilöiden oikeuksien sisällyttämistä sekä perusoikeusviraston vuonna 2010 julkaisemaan raporttiin homofobiasta, transfobiasta ja sukupuoliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvasta syrjinnästä että komission laatimaan naisten ja miesten tasa-arvostrategiaan vuosiksi 2010–2015; muistuttaa komissiota, että sukupuoli-identiteetti on otettava huomioon sukupuoleen perustuvassa syrjinnässä, erityisesti direktiivejä 2004/113/EY ja 2006/54/EY tarkistettaessa;
10. toteaa, että transseksuaalisia henkilöitä syrjitään ja leimataan ja että he eivät voi täysin hyödyntää oikeuttaan ihmisarvoon ja koskemattomuuteen, koska 21 jäsenvaltiossa on loukkaava sterilisaatio- ja/tai avioero vaatimuksia; kehottaa komissiota sisällyttämään sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän sukupuoleen perustuvaan syrjintään myös lainsäädäntöehdotuksissa ja tarkistuksissa; kehottaa jäsenvaltioita lakkauttamaan sterilisaation ja muut pakolliset lääketieteelliset hoidot sekä avioero vaatimukset, jotka loukkaavat transseksuaalisten henkilöiden oikeutta ihmisarvoon ja koskemattomuuteen;
11. kehottaa komissiota harkitsemaan tulevana vuosina moninkertaisen ja monin perustein tapahtuvaa syrjintää koskevan lainsäädäntökehityksen ehdottamista;
12. korostaa, että kaikenlaisten stereotyyppien ja syrjinnän lieventämistä on tuettava erityisillä ohjelmilla, toimilla ja kampanjoilla, joihin osallistuvat jäsenvaltiot, työmarkkinaosapuolet, kansalaisjärjestöt, toimielimet ja parlamenttien jäsenet;
13. on huolissaan naisten seksuaali- ja lisääntymisoikeuksista sekä terveydestä joissakin jäsenvaltioissa; kehottaa jäsenvaltioita erityisesti noudattamaan kaikkien parien ja yksilöiden perusoikeutta päättää vapaasti ja vastuuntuntoisesti lastensa määrästä, syntymävälistä ja ajoituksesta sekä kunnioittamaan heidän oikeuttaan tämän mahdollistavaan tietoon ja keinoihin, mikä tarkoittaa myös terveydenhuollon, laillisen ja turvallisen abortin sekä luotettavan, turvallisen ja edullisen ehkäisyn saatavuutta;
14. korostaa, että lapsiin kohdistuvia seksuaalirikoksia on torjuttava erityisesti internetissä, jolla on maailmanlaajuisia vaikutuksia; kehottaa siksi käsittelemään vuosikertomuksessa lasten suojelua ja asiassa saavutettua edistystä; muistuttaa kuitenkin, että lasten oikeuksien suojele kuuluu yhä pääasiassa jäsenvaltioiden toimivaltaan;

15. pahoittelee tasa-arvoelinten keräämän tiedon suhteellisen huonoa laatua joissakin jäsenvaltioissa, joissa tietoa ei ole eritelty syrjinnän syyn perusteella, kuten sukupuolen tai iän mukaan, tai aihepiireittäin, kuten työn ja koulutuksen mukaan; muistuttaa, että Euroopan unionin perusoikeusvirastolla on tärkeä asema perusoikeuksia koskevan puolueettoman, luotettavan ja vertailukelpoisen tiedon keräämisessä ja analysoinnissa unionissa;
16. korostaa, että on tärkeää kerätä tarkkaa tietoa erityisesti naisten ihmisoikeustilanteesta unionissa;
17. kehottaa komissiota vaatimaan jäsenvaltioita raportoimaan vuosittain perusoikeuskirjan toteutumisesta;
18. kehottaa komissiota tiedottamaan paremmin siitä, millaisia kanteluita, kirjeitä, kysymyksiä ja vetoamuksia kansalaisilta on saatu perusoikeuskirjan soveltamisesta; pitää myönteisenä kaikkea konkreettista tietoa sukupuoleen perustuvaa syrjintää koskevista valituksista, jota komissio antaa parlamentin naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnalle jatkotutkimuksia varten; pyytää komissiota tiedottamaan laajasti perusoikeuksien tilaa unionissa koskevista tulevista vuosikertomuksistaan, jotta voidaan lisätä tietoisuutta siitä, että tarvitaan toimia demokratian puutteiden poistamiseksi ja perusoikeusrikkomusten torjumiseksi;
19. kehottaa komissiota tarkastelemaan tehokkaita keinoja, joilla voidaan tunnistaa perusoikeuskirjan rikkomukset ja erityiset perusoikeuksien rikkomistapaukset ja valvoa niitä, ja tekemään myös satunnaisia tarkastuksia kaikissa jäsenvaltioissa, jotta täyttämättömät sitoumukset havaitaan;
20. korostaa, että kansalaisten äärimmäistä köyhyyttä ja siitä johtuvaa sosiaalista syrjäytymistä ei voida arvioida pelkästään taloustieteellisinä lukuina vaan huomioon on otettava myös perusoikeusrikkomukset.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNestyksen Tulos

Hyväksytty (pvä)	15.9.2011
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 29 -: 1 0: 2
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Regina Bastos, Edit Bauer, Andrea Češková, Tadeusz Cymański, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Constance Le Grip, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Raül Romeva i Rueda, Nicole Sinclair, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Izaskun Bilbao Barandica, Jill Evans, Christa Kläß, Kartika Tamara Liotard, Mariya Nedelcheva, Katarína Neved'alová, Norica Nicolai, Antigoni Papadopoulou, Joanna Senyszyn